

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

- Πολιτισμού & Αθλητισμού
- Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Αίτημα περί διάσωσης τεσσάρων διατηρητέων μνημείων στην πόλη του Άργους»

Με την παρούσα αναφορά μου, σας κοινοποιώ την από 23-5-2021 επιστολή, η οποία απεστάλη από την ομάδα πολιτών Άργους στο γραφείο μου και όπως μας ενημέρωσε η ομάδα πολιτών έχει αποστείλει και σε εσάς .

Με την ως άνω επιστολή επισημαίνει την ύπαρξη τεσσάρων κτιρίων στην πόλη του Άργους τα οποία αποτελούν εφ' ενός ένα σημαντικό κομμάτι ιστορικής κληρονομιάς αλλά και έχουν χαρακτηριστεί επισήμως ως διατηρητέα μνημεία. Η επιστολή αναφέρεται στην ιστορική διαδρομή των κτιρίων και απευθύνει παράκληση να εφαρμοστεί εκ μέρους των υπευθύνων η ισχύουσα νομοθεσία, διεθνής και ελληνική, για την διάσωση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς.

Τα κτίρια που αναφέρονται στο κείμενο της ομάδας πολιτών με εξαιρετικές λεπτομέρειες που συμπληρώνονται και από εξιστόρηση κατασκευής και άλλων ιστορικών κτιρίων την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης, τα 200 χρόνια της οποίας εορτάζουμε φέτος, είναι τα εξής:

1. Οικία Στρατηγού Δημ. Τσώκρη, επί της οδού Καρατζά 6, η οποία χαρακτηρίσθηκε διατηρητέα με το Π. Διάταγμα του 1982, αλλά προηγουμένως διατηρητέο μνημείο με την απόφαση του τότε αρμοδίου Υπουργείου Παιδείας 307/9.9.1965 (ΦΕΚ 605, Β', 16.9.1965).
2. Οικία Σπυρίδωνος Τρικούπη (πατέρα του Χαρίλαου Τρικούπη), επί της οδού Δαναού 33. Το κτίριο αυτό κτίστηκε το 1830, μεταπωλήθηκε τρεις φορές και κατέληξε ως ιδιοκτησία της Αγροτικής Τράπεζας η οποία το αγόρασε το 1985 έναντι τιμήματος 49,5 εκατομμυρίων δραχμών. Σήμερα αποτελεί ιδιοκτησία της Τράπεζας Πειραιώς. Υπήρξε και δεύτερη κήρυξη της οικίας ως διατηρητέου μνημείου από το Υπουργείο Πολιτισμού με απόφαση της 22.2.1983 (ΦΕΚ 229, Β', 28.4.1983). Κατά του χαρακτηρισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος ασκήθηκε προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας η οποία και απορρίφθηκε με την απόφασή του 1131/1985.
3. Οικία οικογένειας Βλάσση, επί της ομώνυμης πλατείας του Άργους. Στοιχεία για την προεπαναστατική οικογένεια Βλάσση έχει δημοσιεύσει ο Δ. Βαρδουνιώτης στο παράρτημα του έργου του «Η καταστροφή του Δράμαλη».
4. Το σπίτι του Μακρυγιάννη στο Άργος, απέναντι από την εκκλησία του Αγίου Ιωάννη, επί της οδού Γούναρη 15. Επειδή υπήρξε διαμάχη γύρω από το σπίτι αυτό, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι ο ιδιοκτήτης προσέβαλε το Π.Δ. του 1982 στο Συμβούλιο της Επικρατείας το οποίο με την

απόφασή του 298/1984 απεφάνθη ότι καλώς έγινε η κήρυξη και ότι πλάνη περί τα πράγματα δεν υπάρχει. Στην υπόθεση αυτή Πρόεδρος του Δικαστηρίου ήταν ο Άθως Τσούτσος και εισηγητής ο Βασίλειος Μποτόπουλος, μετέπειτα Πρόεδρος του όλου Δικαστηρίου.

Από τα τέσσερα, τα τρία εξ αυτών αναφερόμενα κτίρια Τσώκρη, Τρικούπη και Βλάσση βρίσκονται σε κακή κατάσταση (των Τσώκρη και Βλάσση είναι έτοιμες να καταρρεύσουν οι στέγες) ενώ το σπίτι του Μακρυγιάννη έχει ερειπωθεί εντελώς.

Φέτος, με την ευκαιρία της διακοσιοστής επετείου από την Ελληνική Επανάσταση και την περίοδο Καποδίστρια, θεωρείται επιβεβλημένο να αναλάβετε πρωτοβουλία ώστε να διασωθούν, να αναστηλωθούν και να αξιοποιηθούν κατάλληλα τα τέσσερα ιστορικά κτίρια του Άργους.

Με τήρηση και εφαρμογή της νομοθεσίας που αναφέρει η επιστολή, το Κράτος και η το Υπουργείο Πολιτισμού μπορούν να καταλογίσουν ολόκληρες τις απαιτούμενες δαπάνες για τα κτίρια Τσώκρη και Τρικούπη στα νομικά πρόσωπα του Δήμου Άργους και της Τράπεζας Πειραιώς. Για τα άλλα δε δύο κτίρια μέρος μόνο των δαπανών στους σημερινούς ιδιώτες ιδιοκτήτες τους.

Ελάχιστος φόρος τιμής προς στην ιστορική πόλη του Άργους που συμμετείχε ενεργά στην Ελληνική Επανάσταση αλλά και προς την πολιτιστική μας κληρονομιά, καθιστά αναγκαία την παρέμβαση του Υπουργείου Πολιτισμού ώστε να διασωθούν τα τέσσερα ιστορικά κτίρια, σύμφωνα με την έκκληση της Ομάδας Πολιτών του Άργους.

Παρακαλούμε για την απάντηση και ενημέρωσή μας επί του εν λόγω θέματος.

Συν:(1) Η από 23/05/2021 επιστολή της Ομάδας Πολιτών Άργους

Αθήνα, 24 Ιουνίου 2021

Ο καταθέτων βουλευτής

Γκίολας Ιωάννης

Άργος 23-5-2021

Θέμα: Διάσωση τεσσάρων ιστορικών διατηρητέων κτιρίων στο Άργος με εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας.

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Οι υπογράφοντες το παρόν έγγραφο είμεθα αρχειακής καταγωγής και οι περισσότεροι και πολίτες του Άργους ενώ οι Δ. Γεωργόπουλος και Τρ. Σκλαβενίτης είναι καθ' ύλην αρμόδιοι και με επιστημονική ενασχόληση για θέματα ιστορικής και αρχειακής κληρονομιάς της Αργολίδας. Σας απευθύνουμε το παρόν έγγραφο με την παράκληση να εφαρμοστεί εκ μέρους σας η ισχύουσα νομοθεσία, διεθνής και ελληνική, για την διάσωση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς, όπως εκθέτουμε ακολούθως.

Τούτο, νομίζουμε, επιβάλλεται ιδιαιτέρως στο φετινό σημαδιακό έτος της επετείου των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση και την περίοδο ανασυγκρότησης του κράτους που ακολούθησε επί εποχής Ι. Καποδίστρια. Δεν είναι ίσως, δυστυχώς, ευρύτερα γνωστό ότι το Άργος είναι από τις σημαντικές κοιτίδες αρχιτεκτονικής της εποχής του τέλους της Επανάστασης και της καποδιστριακής διοίκησης. Σημειώνουμε τέσσερα δημόσια κτίρια της εποχής αυτής, δηλαδή το κτίριο του Ανεκκλήτου Δικαστηρίου και των παράπλευρων οικημάτων (1830-1831, σήμερα βασικό κτίριο του Δημαρχείου Άργους), το κτίριο των Στρατώνων Καποδίστρια (νοσοκομείο επί Β' Ενετοκρατίας, ακολούθως κτίριο στεγασμένης αγοράς και ταχυδρομείου επί οθωμανικής κυριαρχίας και από το 1829 πρώτος Στρατώνας του Ελληνικού Ιππικού, στους οποίους σήμερα στεγάζεται το Βυζαντινό Μουσείο Αργολίδας), το κτίριο του Αλληλοδιδακτικού Σχολείου που εγκαινιάστηκε το 1831 από τον ίδιο τον Καποδίστρια (σήμερα Α' Δημοτικό Σχολείο), και τέλος το κτίριο του στρατιωτικού νοσοκομείου επί Καποδίστρια, πρώην οθωμανικό τζαμί του 16ου αιώνα και σήμερα Ναός του Αγίου Κωνσταντίνου. Όλα αυτά τα κτίρια είναι σε συνεχή χρήση επί δύο αιώνες. Εκτός των δημοσίων κτιρίων, επί εποχής Καποδίστρια δημιουργήθηκε ολόκληρη σειρά ιδιωτικών κτιρίων, από τα οποία τρία έχουν αναστηλωθεί και εξυπηρετούν σύγχρονους σκοπούς: η οικία του Στρατηγού Τόμας Γκόρντον(1829), η οποία αγοράστηκε και αναστηλώθηκε από την Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών και αποτελεί έδρα της για το Άργος και όλη την Αργολίδα: η οικία Δημητρίου Καλλέργη (1830) που αποτελεί εδώ και δεκαετίες τμήμα του Αρχαιολογικού Μουσείου Άργους: η οικία Δημ. Περρούκα, προεπαναστατικό κτίριο η οποία πρόσφατα αγοράστηκε και αναστηλώνεται από ιατρό του Άργους. Εξάλλου, μαρτυρίες Άγγλου περιηγητή βεβαιώνουν ότι στο Άργος είχαν κτίσει οικίες ο Στρατηγός Τσέρτς και ο Άγγλος Πρεσβευτής Ντώκινς.

Ερχόμαστε στο θέμα του εγγράφου μας και αναφέρουμε ότι τέσσερις σημαντικές ιστορικές οικίες, προστατευόμενες από κηρύξεις και χαρακτηρισμούς των δύο Υπουργείων σας, βρίσκονται σήμερα σε άθλια κατάσταση. Συγκεκριμένα πρόκειται για τα εξής κτίρια:

Οικία Στρατηγού Δημ. Τσώκρη, επί της οδού Καρατζά 6, η οποία χαρακτηρίστηκε διατηρητέα με το Π.

Διάταγμα του 1982, αλλά προηγουμένως διατηρητέο μνημείο με την απόφαση του τότε αρμοδίου Υπουργείου Παιδείας 307/9.9.1965 (ΦΕΚ 605, Β', 16.9.1965). Προ της κηρύξεώς της πωλήθηκαν από τους τότε ιδιοκτήτες τμήματα του κήπου της εμπρός από την πρόσοψη και πίσω από το οπίσθιο τμήμα της. Η τότε κήρυξη δεν συμπεριέλαβε τον περιβάλλοντα χώρο με αποτέλεσμα να οικοδομηθούν άθλια κτίρια (το τελευταίο στην δεκαετία του 1970) τα οποία έχουν εγκλωβίσει εν μέρει το κτίριο.

Σημειώνουμε ότι σύμφωνα με την μαρτυρία του ιστορικού Δ. Βαρδουνιώτη αλλά και με έγγραφα από τα Γενικά Αρχεία του Κράτους το κτίριο οικοδομήθηκε το 1828 με αρχιτέκτονα τον Θ. Βαλλιάνο, στενό συνεργάτη του Καποδίστρια. Επίσης υπήρχαν ορισμένα κινητά αρχαία (κορμός μικρού αγάλματος, αρχιτεκτονικά μέλη κλπ.) ενώ εξακολουθούν να είναι εντοιχισμένα σημαντικά αρχαία, όπως μια μεγάλη λίθινη επιτύμβια στήλη με ανάγλυφη παράσταση γυναικείας μορφής και μικρού αγοριού, γνωστή ως «Τελέσιλλα». Στην οικία αυτή σωζόταν το γραφείο του Καποδίστρια ο οποίος φιλοξενείτο εκεί κάθε φορά που μετέβαινε στο Άργος. Σήμερα αποτελεί ιδιοκτησία του Δήμου Άργους, ο οποίος την αγόρασε το 2013 με χορηγία από το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Βιβλιογραφία: Για την οικογένεια Τσώκρη βλ. παράρτημα του έργου του Δ. Βαρδουνιώτη για την καταστροφή του Δράμαλη. Η οικία Τσώκρη μνημονεύεται ως σπουδαίο αρχιτεκτόνημα από τον Μπορύντε Σαιν Βενσάν και άλλα μέλη της Γαλλικής Επιστημονικής Αποστολής στο Μωριά από το 1829. Για το σπίτι αυτό σημαντικό είναι το άρθρο της αρχαιολόγου Σέμνης Καρούζου στην εφημερίδα «Ελευθερία». Όψεις από το εσωτερικό της οικίας έχουν διασωθεί σε πίνακες της Ντιάνας Αντωννάκου και στο έργο της «Αργολίδα», ενώ ο Π. Ξηνταρόπουλος έχει δημοσιεύσει φωτογραφίες στο έργο του «Η αρχιτεκτονική της κατοικίας στο Άργος το 19ο αιώνα».

Οι οικίες που μνημονεύουμε στη συνέχεια έχουν χαρακτηριστεί αυτές διατηρητέες με το Προεδρικό Διάταγμα της 20.7.1982 του Κωνσταντίνου Καραμανλή, το οποίο διατυπώθηκε επί Υπουργών Περιβάλλοντος Γεωργίου Πλυτά και Αντώνη Τρίτση (ΦΕΚ 401, Δ', 20.8.1982):

Οικία Σπυρίδωνος Τρικούπη (πατέρα του Χαρίλαου Τρικούπη), επί της οδού Δαναού 33. Το κτίριο αυτό κτίστηκε το 1830, μεταπωλήθηκε τρεις φορές και κατέληξε ως ιδιοκτησία της Αγροτικής Τράπεζας η οποία το αγόρασε το 1985 έναντι τιμήματος 49,5 εκατομμυρίων δραχμών. Σήμερα αποτελεί ιδιοκτησία της Τράπεζας Πειραιώς. Υπήρξε και δεύτερη κήρυξη της οικίας ως διατηρητέου μνημείου από το Υπουργείο Πολιτισμού με απόφαση της 22.2.1983 (ΦΕΚ 229, Β', 28.4.1983). Κατά του χαρακτηρισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος ασκήθηκε προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας η οποία και απορρίφθηκε με την απόφασή του 1131/1985.

Βιβλιογραφία: μελέτη του Β. Κ. Δωροβίνη στο περιοδικό «Αρχαιολογία», τεύχη 66 και 67, Μαρτίου και Ιουνίου 1998. Στοιχεία αυτής της μελέτης έχουν δημοσιευθεί και στις βιογραφίες των Σπυρίδωνα και Χαρίλαου Τρικούπη από την Λυδία Τρίχα και αξιοποιήθηκαν στην έκθεση για τους Τρικούπηδες στη Βουλή των Ελλήνων.

Οικία οικογένειας Βλάσση, επί της ομώνυμης πλατείας του Άργους. Στοιχεία για την προεπαναστατική οικογένεια Βλάσση έχει δημοσιεύσει ο Δ. Βαρδουνιώτης στο παράρτημα του έργου του «Η καταστροφή του Δράμαλη».

Το σπίτι του Μακρυγιάννη στο Άργος, απέναντι από την εκκλησία του Αγίου Ιωάννη, επί της οδού

Γούναρη 15. Επειδή υπήρξε διαμάχη γύρω από το σπίτι αυτό, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι ο ιδιοκτήτης προσέβαλε το Π.Δ. του 1982 στο Συμβούλιο της Επικρατείας το οποίο με την απόφασή του 298/1984 απεφάνθη ότι καλώς έγινε η κήρυξη και ότι πλάνη περί τα πράγματα δεν υπάρχει. Στην υπόθεση αυτή Πρόεδρος του Δικαστηρίου ήταν ο Άθως Τσούτσος και εισηγητής ο Βασίλειος Μποτόπουλος, μετέπειτα Πρόεδρος του όλου Δικαστηρίου.

Βιβλιογραφία: απομνημονεύματα Μακρυγιάννη, ανέκδοτα έγγραφά του από τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, τμήμα σχεδίου του Χριστιανού Χάνσεν (1833), αρθρογραφία του Β.Κ. Δωροβίνη στα περιοδικά «Αρχαιολογία» και «Νέα Εστία», μελέτη, άρθρα και έγγραφα τριών καθηγητών του Εθνικού Μετσοβείου Πολυτεχνείου Μάρως Αδάμη, Μάνου Μπίρη και Γιώργου Σαρηγιάννη. Βασική είναι και η μαρτυρία του τοπικού ιστοριοδίφη Τάσου Τσακόπουλου.

Σημειώνουμε ότι και τα τέσσερα κτίρια εικονίζονται στο τελικό κατοδιστριακό σχέδιο πόλης του Άργους (1831) από τον Ρ. Ντε Μποροτσούν.

Η ανάγκη εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας

Η χώρα μας έχει κυρώσει το 1992 την γνωστή Σύμβαση της Γρανάδας για την προστασία και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Με την κύρωσή της ανέλαβε διεθνή υποχρέωση, όπως επανειλημμένα έχει αναγνωριστεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας σε πλείστες όσες αποφάσεις του. Επιπλέον στην ισχύουσα εσωτερική νομοθεσία έχει με σαφήνεια προβλεφθεί η δυνατότητα επέμβασης του Κράτους για τη διάσωση, αναστήλωση και ανάδειξη διατηρητέων μνημείων και κτιρίων, στην περίπτωση όπου οι ιδιοκτήτες τους είτε αδιαφορούν είτε αδυνατούν να προβούν στην συντήρηση και ανακαίνισή τους. Τούτο σαφώς προβλέπεται από το άρ. 32 παρ. 4 και 5 του οικιστικού νόμου 1337/1983 που στοιχειοθετεί την δυνατότητα αυτή και για τα δύο Υπουργεία. Ταυτόχρονα ισχύει το π.δ. (εκτελεστικό) της 15.4.1988 (ΦΕΚ 317, Δ', 28.4.1988). Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει ειδικότερα την σχετική ευχέρεια με βάση το άρ. 11 του αρχαιολογικού νόμου 3028/2002.

ΕΠΕΙΔΗ

τα τρία αναφερόμενα κτίρια Τσώκρη, Τρικούπη και Βλάσση βρίσκονται σε κακή κατάσταση (των Τσώκρη και Βλάσση είναι έτοιμες να καταρρεύσουν οι στέγες) ενώ το σπίτι του Μακρυγιάννη έχει ερειπωθεί εντελώς. Για το τελευταίο σημειώνουμε ότι λίγο πριν συζητηθεί η υπόθεση στο ΣτΕ και σύμφωνα με μαρτυρίες γειτόνων προηγήθηκαν τα υποστυλώματα του χαγιατιού του, με αποτέλεσμα να καταρρεύσει η στέγη και να παρουσιαστεί ως ερείπιο στο δικαστήριο. Όμως, όταν διετέλεσε Γενικός Γραμματέας στο Υπουργείο Περιβάλλοντος η συμπατριώτισσά μας και βουλευτής τότε Έλσα Παπαδημητρίου, διατέθηκε επαρκές κονδύλι και ανατέθηκε η σχετική μελέτη αναστήλωσης του κτιρίου σε μηχανικό της Αργολίδας με βάση την προαναφερθείσα νομοθεσία. Μετά την αποχώρηση της κυρίας Παπαδημητρίου έγινε ανάκληση του κονδυλίου και έτσι φτάσαμε στην σημερινή κατάσταση,

με το παρόν έγγραφό μας

και με την ευκαιρία της διακοσιοστής επετείου από την Ελληνική Επανάσταση και την περίοδο Καποδίστρια σας παρακαλούμε να αναλάβετε πρωτοβουλία ώστε να διασωθούν, να αναστηλωθούν

και να αξιοποιηθούν κατάλληλα τα τέσσερα ιστορικά κτίρια του Άργους και σημειώνουμε ότι σε εφαρμογή της νομοθεσίας που αναφέραμε το Κράτος και η Διοίκησή σας μπορούν να καταλογίσουν ολόκληρες τις απαιτούμενες δαπάνες για τα κτίρια Τσώκρη και Τρικούπη στα νομικά πρόσωπα του Δήμου Άργους και της Τράπεζας Πειραιώς. Για τα άλλα δε δύο κτίρια μέρος μόνο των δαπανών στους σημερινούς ιδιώτες ιδιοκτήτες τους.

Είναι σίγουρο ότι η πόλη του Άργους αλλά και ευρύτερα η Αργολίδα θα εκτιμήσουν τις πρωτοβουλίες που νομίζουμε επιβάλλεται να λάβετε.

Με τιμή

Βασίλης Βλασταράς, Αντιπρύτανης και Αναπληρωτής Καθηγητής στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών,

Δημήτρης Γεωργόπουλος, Ιστορικός, Αρχειονόμος, πρώην προϊστάμενος των Γενικών Αρχείων του Κράτους νομού Αργολίδας,

Γιώργος Γιαννούσης, πρόεδρος Αργολικής Αρχαικής Βιβλιοθήκης Ιστορίας και Πολιτισμού,

Βασίλης Δωροβίνης, Δικηγόρος, Πολιτικός Επιστήμονας και Ιστορικός, μελετητής της κτιριοδομίας και πολεοδομίας της Καποδιστριακής εποχής,

Δημήτρης Κεραμίδας, Ομότιμος Καθηγητής Παιδοχειρουργικής του Πανεπιστημίου Πατρών,

Λίλα Κονομάρα, Λογοτέχνης,

Κώστας Μακρής, Αρχιτέκτων ΕΜΠ,

Γιώργος Νικολόπουλος, δημοσιογράφος, υπεύθυνος της ιστοσελίδας "argolika.gr"

Πέτρος Ξηνταρόπουλος, Αρχιτέκτων

Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, Ιστορικός, Ομότιμος Διευθυντής του Τμήματος Ιστορίας του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών,

Δήμητρα Σιατερλή, χαράκτρια, πρόεδρος του Κέντρου Χαρακτικής Αθηνών

Πάνος Σιατερλής, Αρχιτέκτων,

Μαρία Ταλαρούγκα, Ψυχαναλύτρια,

Θάνος Τζώτζος, Οδοντίατρος

Τάσος Τσάγκος, Γεν. Γραμματέας της Αργολικής Αρχαικής Βιβλιοθήκης Ιστορίας και Πολιτισμού,

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ (με αλφαβητική σειρά)

Οι ακολούθως υπογράφοντες υποστηρίζουμε θερμά το αίτημα διάσωσης και αναστήλωσης των τεσσάρων ιστορικών διατηρητέων κτιρίων του Άργους και ζητούμε από τους κ. Υπουργούς να

αναλάβουν και να προωθήσουν άμεσα τις σχετικές ενέργειες.

ChankowskiVéronique, Αρχαιολόγος, Διευθύντρια Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών

Γρατσία Ειρήνη, Αρχαιολόγος και συντονίστρια της Οργάνωσης «MONUMENTA»

Γυπαράκη Μαρία, εκδότρια

DubinMarc, δημοσιογράφος,

Ζάχος Κώστας, επίτιμος Έφορος Αρχαιοτήτων,

Ζήρας Αλέξης, κριτικός, γραμματολόγος,

Θέμελης Πέτρος, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης,

Καρδαμίτση-ΑδάμηΜάρω, Ομότιμη Καθηγήτρια Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ

Κορρές Μανώλης, Ομότιμος Καθηγητής Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ- Ακαδημαϊκός,

Κριτζάς Χαράλαμπος, Επίτιμος Διευθυντής Επιγραφικού Μουσείου Αθηνών,

Λαμπρινουδάκης Βασίλειος, Ομότιμος Καθηγητής Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

Μενουδάκος Κώστας, επίτιμος Πρόεδρος Συμβουλίου επικρατείας, Πρόεδρος Ανεξάρτητης Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων,

Μιχαήλοβα Ζντράβκα, Ελληνίστρια, μεταφράστρια,

Μπίρης Μάνος, Ομότιμος Καθηγητής Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ

Νομίδου Ευαγγελία, Αν. Καθηγήτρια Τμήματος Εικαστικών Τεχνών, ΑΠΘ,

Ντούμας Χρήστος, Ομότιμος Καθηγητής Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ,

Παπαντωνίου Ιωάννα, Ιδρύτρια και Πρόεδρος του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος

«Β. Παπαντωνίου», Σκηνογράφος

Παπαστεφανάκη Λήδα, Αν. Καθηγήτρια Ιστορίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,

Σακελλίου Λιάνα, Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ΕΚΠΑ,

Σαρηγιάννης Γιώργος, Ομότιμος Καθηγητής Πολεοδομίας ΕΜΠ,

Τριποδάκης Αλέκος, Πρόεδρος Ελληνικής Αρχιτεκτονικής Εταιρείας, πρώην Καθηγητής Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων Πολυτεχνείου Κρήτης,

Χουζούρη Έλενα, συγγραφέας, σκηνοθέτρια